

ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII W KLASIE VI **SZKOŁY PODSTAWOWEJ** **w roku szkolnym 2025/2026**

I. Każdy uczeń oceniany jest zgodnie z zasadami sprawiedliwości.

II. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów.

1. Formy oceniania

- a) Sprawdziany,
- b) Kartkówki,
- c) Wypowiedzi ustne,
- d) Aktywność na zajęciach,
- e) Praca w grupie,
- f) Prace długoterminowe, projekty (dla uczniów chętnych),
- g) Udział w konkursach.

2. Częstotliwość oceniania:

Sprawdziany - po każdym dziale, materiał obejmujący dział, zapowiedziany na tydzień przed, stopień wpisywany do dziennika na kolor czerwony

Kartkówki - według potrzeb, materiał obejmujący maksymalnie trzy jednostki tematyczne lub materiał obejmujący więcej niż trzy jednostki tematyczne, **nie muszą być zapowiedziane nie mogą być poprawiane**, stopień wpisywany do dziennika na kolor zielony

Wypowiedzi ustne 1-2 - materiał obejmujący maksymalnie trzy jednostki tematyczne, bez zapowiedzi stopień wpisywany do dziennika na kolor zielony

Prace długoterminowe, projekty - według potrzeb, materiał wskazany przez nauczyciela, termin określa nauczyciel, stopień wpisywany do dziennika na kolor zielony

Praca na lekcji – obejmuje materiał bieżący, (samodzielna praca na lekcji, praca w grupie, aktywność na lekcji, analiza wykresów, tabel z danymi statystycznymi, rysunków, wyciąganie wniosków, itp.),

Konkursy geograficzne - uczeń uzyskuje częściową ocenę bardzo dobrą lub celującą w zależności od rangi (etapu) konkursu lub zdobytego miejsca. Za zakwalifikowanie się do finału Małopolskiego Konkursu Geograficznego lub zdobycie tytułu Laureata ww. konkursie uczeń otrzymuje celującą ocenę roczną

III. Proces oceniania.

1. Na zajęciach lekcyjnych uczeń ma obowiązek posiadać podręcznik, zeszyt przedmiotowy, podstawowe przybory szkolne oraz materiały zlecone przez nauczyciela.
2. Uczeń za pracę na lekcji otrzymuje plusy (za 5 zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. za brak pracy na lekcji,- pięć minusów odpowiada ocenie niedostatecznej).).
3. Uczeń może zgłosić jedno nieprzygotowanie w trakcie półrocza (brak przygotowania do wypowiedzi ustnej, brak pomocy niezbędnych do lekcji.), **z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów, konturówek, kartkówek i**

lekcji powtórzeniowych. Każde kolejne zgłoszone nieprzygotowanie równoznaczne jest z otrzymaniem stopnia niedostatecznego. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie zawsze przy sprawdzaniu obecności. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji.

4. Sprawdzian zapowiadany jest z tygodniowym wyprzedzeniem z jednoczesną adnotacją w dzienniku lekcyjnym.
5. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace klasowe w terminie do dwóch tygodni (14 dni roboczych) od jej daty. 6. Ustala się następujące kryteria procentowe przy ustalaniu stopni ze sprawdzianów i kartkówek:
 - 100% celujący
 - 99–90% bardzo dobry
 - 89–71% dobry
 - 70–50% dostateczny
 - 49–31% dopuszczający
 - 30% niedostateczny
7. Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo poprawić ocenę niesatysfakcjonującą go ze sprawdzianu. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu jednego tygodnia od dnia podania informacji o ocenach. Uczeń poprawia pracę tylko 1 raz, obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa
8. W przypadku nieobecności podczas sprawdzianu uczeń przystępuje do sprawdzianu najpóźniej w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły. Po upływie tego terminu, nauczyciel wskazuje termin zaliczenia.
9. W przypadku nieobecności podczas kartkówki o formie i terminie zaliczenia decyduje nauczyciel przedmiotu.
10. Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi lub pisania kartkówki. **Dotyczy to również ucznia, który brał udział w zawodach sportowych czy innych imprezach organizowanych przez szkołę**
11. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne wkładane są do teczek, które przechowuje nauczyciel przez okres bieżącego roku szkolnego. Na prośbę ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel okazuje dany dokument do wglądu na terenie szkoły.
12. Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala nauczyciel prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne na podstawie ocen bieżących. Roczna ocena wystawiana jest na podstawie oceny śródrocznej i ocen z drugiego półrocza.
13. Nauczyciel w czasie każdej formie aktywności informuje uczniów o dokonanej ocenie.
14. Informacja o stopniach jest przekazywana rodzicom (prawnym opiekunom) w trakcie ogólnych zebrań klasowych i konsultacjach.
15. Na prośbę ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel jest zobowiązany do podania bieżących informacji o stopniach w uzgodnionym czasie.
16. Uczeń, który opuścił 50% zajęć lekcyjnych nie jest klasyfikowany.
17. Rodzice ucznia (prawni opiekunowie) mogą zgłosić pisemny wniosek do nauczyciela prowadzącego dane zajęcia edukacyjne w sprawie uzyskania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna. Wniosek

powinien otrzymać nauczyciel w ciągu 3 dni od dostarczenia rodzicom informacji przez wychowawcę.

Szczegółowe warunki dla napisania takiej prośby zamieszczone są **w statucie szkoły &48**

Uczeń, który chce uzyskać wyższą ocenę niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z geografii musi spełnić co najmniej dwa z następujących warunków:

- a) frekwencja ucznia na zajęciach edukacyjnych w danym semestrze powinna wynosić minimum 80%,
- b) uczeń zmienił szkołę w trakcie semestru,
- c) uczeń uzyskał wyższe oceny klasyfikacyjne z danego przedmiotu w poprzednim semestrze,
- d) uczeń w trakcie semestru został dotknięty zdarzeniem losowym (np.: śmierć bliskiego członka rodziny, zaginięcie bliskiego członka rodziny, rozwód rodziców, pożar domu, lub inny przypadek utraty mienia rodzinnego),
- e) zmiana nauczyciela danego przedmiotu w trakcie semestru,
- f) długotrwała choroba w trakcie semestru.

Forma poprawy przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii:

- a) sprawdzian pisemny i ustny obejmujący wiadomości i umiejętności z materiału przewidzianego do realizacji w danym roku szkolnym.

18. Nauczyciel obniża wymagania w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostanie podstawowym wymaganiom edukacyjnym realizowanego programu nauczania, potwierdzone badaniami i pisemną opinią Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Dysleksja rozwojowa, dysortografia

- uczeń ma możliwość uzupełniania prac pisemnych wypowiedzią, jeśli wyrazi taką potrzebę
- oceniając prace pisemne nie obniża się punktacji za opuszczanie liter, ich gubienie czy też przestawianie, jeśli nie wpływa to na zmianę znaczenia wyrazu
- uznaje się zapis fonetyczny wyrazu
- wydłużamy czas na napisanie pracy klasowej/ sprawdzianu/ testu
- sprawdziany i kartkówki oceniane są na podstawie poziomu opanowanej wiedzy, stylu i poprawności językowej z pominięciem poprawności ortograficznej
- trafność interpretacji jest przedkładana nad ocenę szczegółowej poprawności zapisu symboli i znaków graficznych
- powtarzamy polecenia i upewniamy się, czy zostały dobrze przez ucznia zrozumiane
- uczeń nie jest wrywany do odczytania,
- wspomagamy pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych
- postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie oraz niwelowanie dysfunkcji wpływa na ocenę semestralną/ roczną

Dysgrafia

- akceptuje się pismo drukowane
- pozwolenie na pisanie prac domowych na komputerze

- podczas sprawdzianu stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, co pozwoli skoncentrować się na treści a nie na pisowni
- nie ocenia się ucznia za charakter i estetykę pisma, przy ocenie zeszytu przedmiotowego brane są pod uwagę kompletne i poprawne pod względem merytorycznym notatki
- w przypadku nieczytelnych zapisów lub prac uczeń ma obowiązek odczytania ich - przewaga wypowiedzi ustnych nad pisemnymi
- dopuszcza się niski poziom graficzny wykresów i rysunków
- postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie oraz niwelowanie dysfunkcji wpływa na ocenę semestralną/ roczną

Uczeń z ADHD

- posadzić ucznia z dala od okna
- nie odpytywać w stanie silnego pobudzenia
- wyznaczyć uczniowi konkretny cel i działanie
- dzielić zadania na mniejsze, możliwe do zrealizowania etapy
- wydawać jasno sprecyzowane polecenia
- wydłużać czas odpowiedzi
- prosić ucznia o powtórzenie poleceń
- często nawiązywać kontakt wzrokowy
- przypominać o terminowych zadaniach

Uczeń z chorobą przewlekłą

- pomoc w pokonywaniu trudności
- umożliwienie korzystania przez ucznia na zajęciach ze sprzętu, medycznego i leków zgodnie z zaleceniami lekarza
- dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymogami lekarza
- w przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczania materiału w dodatkowych terminach
- stosowanie metod uspołecznienia

Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą niż przeciętna (dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka)

- zmniejszenie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczenie czasu na ich opanowanie i odpytywanie
- wydłużanie czasu na odpowiedzi
- odpytywanie po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany
- wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowych wyjaśnień
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału
- wspomaganie pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych
- nagradzanie wysiłku wkładanego przez ucznia w wykonywanie zadań

- więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu
- nie należy wymagać by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst
- podawać jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.)
- uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- największe znaczenie dla oceny końcowej ucznia z przedmiotu mają: wysiłek ucznia, jego starania i motywacja oraz stopień zainteresowania przedmiotem, obowiązkowość i poziom wypowiedzi ustnych.

Uczeń z afazją

- formułowanie krótki i prostych poleceń
- kontrolowanie czy uczeń zrozumiał polecenie, udzielanie dodatkowych wyjaśnień
- wydłużenie czasu na wykonywanie zadań
- podawanie najważniejszych informacji w ciągu pierwszych 15 minut lekcji
- wykorzystywanie etykiet, fiszek, tablic poglądowych
- wykorzystywanie metod globalnych, syntetycznych i poglądowych
- tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
- uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi,
- umożliwienie uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem

Uczeń z autyzmem

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- podawanie poleceń w prostszej formie, dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części (im bardziej złożone zadanie, tym większe prawdopodobieństwo, że uczeń zablokuje się i nawet nie rozpocznie jego wykonywania albo zaprzestanie wykonywania w trakcie),
- stosowanie pochwał ucznia, który już pamięta o czymś, o czym wcześniej zapomniał (nienależy oczerniać go ani nie „męczyć”, gdy mu się to nie uda; uczeń z może zacząć wierzyć, iż nie potrafi zapamiętać, że np. musi przynieść na zajęcia wymagane rzeczy),
- wprowadzanie nowych treści i zadań wymaga szczegółowych objaśnień (często bardziej przydatne okazują się instrukcje obrazkowe w porównaniu ze słownymi bądź kombinacja jednych i drugich),
- przywoływanie uwagi ucznia (uczniowie mogą koncentrować się na jakiś dźwiękach lub ruchomych obiektach i nie być w stanie odwrócić od nich uwagi), - wykorzystywanie szczególnych talentów ucznia (np. pamięć związaną z przeczytanymi książkami, usłyszanymi przemówieniami czy statystykami),
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

Uczeń z Zespołem Aspergera

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),

- systematyczne przywoływanie uwagi i kontaktu wzrokowego stosowanie prostych, jasnych komunikatów bezpośrednio do ucznia,
- wydłużenie lub ustalenie określonego czasu pracy,
- przygotowanie ucznia do wszelkich zmian w otoczeniu i rozkładzie dnia,
- utrzymywanie systematycznych kontaktów z rodzicami ucznia,
- zachęcanie do nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami,
- dbanie o optymalną pozycję ucznia autystycznego w klasie,
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy,
- korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6
oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii
Tuz i Barbary Dziedzic**

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteor, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji • opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref

<p>Ziemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi 	<p>ruchu obrotowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg linii zmiany daty • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>polarnego i nocy polarnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku 	<p>czasowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
---	---	---	---	---

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • wymienia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństwa Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy
--	--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> migracji Ludności wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie wymienia cechy krajobrazu wielkomięskiego wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów 			<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
--	---	--	--	---

4. Gospodarka Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i funkcje rolnictwa wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> wymienia zadania i funkcje przemysłu wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
--	--	--	--	--

5. Sąsiedzi Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji wymienia walory 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym analizuje
---	---	--	---	--

<p>przyrodnicze Litwy i Białorusi</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia surowce mineralne Rosji • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł 	<p>przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
---	--	---	---	---